

Bolognaprocessen

- policy för anpassning av Högskolans utbildning
till Bolognadeklarationen 1999

Fastställd av Rektor 2007-01-10
Reviderad 2008-08-18
Dnr 10-1580/08

INNEHÅLL

Bakgrund	2
Bolognaprocessen.....	2
Utbildningsstruktur vid Högskolan i Gävle.....	3
Huvudområde	3
Betygssystem.....	4
Förväntade studieresultat - Learning Outcomes.....	4
Anställningsbarhet.....	4

BAKGRUND

Rektor tillsatte hösten 2005 en central bolognasamordningsgrupp med uppdrag att samordna arbetet med bolognarelaterade frågor. Uppdraget i sin helhet framgår av kanslibeslut: Dnr: 10-1209/05. Bolognasamordningsgruppen var tänkt att verka i första hand fram till 2007-07-01. Som Högskolans kontaktperson vad avser bolognafrågor utsåg rektor hösten 2005 chefen för UFK.

BOLOGNAPROCESSEN

I juni 1999 undertecknade företrädare för 29 europeiska länder (samtliga dåvarande EU-länder och ett stort antal andra europeiska länder) Bolognadeklarationen. Ambitionen var att stärka utvecklingen av det europeiska samarbetet inom högre utbildning, framför allt i syfte att främja studenternas rörlighet mellan de europeiska utbildningssystemen och på arbetsmarknaden. Målsättningen i deklarationen är att länderna till år 2010 gemensamt ska ha skapat ett europeiskt område för högre utbildning (the European Higher Education Area). Deklarationen innehåller tre övergripande mål, nämligen att

- främja rörlighet,
- främja anställningsbarhet,
- främja Europas konkurrenskraft som utbildningskontinent.¹

De övergripande målen bryts ned i sex operativa mål:

1. Examensstrukturen ska vara tydlig och internationellt jämförbar.
2. Examensstrukturen ska vara indelad i huvudsakligen två cykler, dvs. nivåer.
3. Poängsystem, som t.ex. European Credit Transfer System (ECTS), ska införas i syfte att underlätta studenternas rörlighet.
4. Hinder för fri rörlighet för studenter, lärare, forskare och administrativ personal ska undanröjas.
5. Det europeiska samarbetet i frågor som rör kvalitetssäkring i syfte att utveckla jämförbara kriterier och metoder ska öka.
6. Den europeiska dimensionen inom högre utbildning ska utvecklas.

Bolognadeklarationen är inte ett folkrättsligt bindande dokument. Deklarationen tar dock upp frågor som på annat sätt är juridiskt bindande, såsom t.ex. erkännande av examina och tillgodoräknande av utbildning som bl.a. regleras genom EG-direktiv.

Bolognaprocessen har blivit en stark drivkraft för många länder att reformera sina utbildningssystem. Den positiva utvecklingen inom processen beror till stor del på att det är en process som drivs tillsammans av företrädare för regeringarna, universitet och högskolor samt studenter. Inom processen finns dessutom utrymme för att tillgodose olika nationella behov och traditioner.

¹ Prop. 2004/05:162, sid 36

UTBILDNINGSTRUKTUR VID HÖGSKOLAN I GÄVLE

Utbildning ska struktureras och bedrivas enligt Högskolelagen (HL) (1992:1434) och Högskoleförordning (HF) (1993:100).

Högskolan kan erbjuda utbildning till högskole-, kandidat-, magister- och masterexamen inom de huvudområden där Högskolan har examensrätt.

Utbildningar ska ges som programutbildning och som fristående kurser. Rekommenderade studiegångar kan ges för studenter som vill läsa till examen utan att studera vid ett program. Respektive institution ansvarar för att rekommenderade studiegångar leder till avsedd examen. Högskolan erbjuder studievägledning och rådgivning i examensärenden som innebär att målen för examina enligt Högskolelagen och Högskoleförordningen samt mål i den lokala examensordningen är kända för studenten.

Behörighetsgivande utbildningar kan ges i syfte att öka rekryteringen och för att gynna breddad rekrytering.

Programutbildningar på grundnivå ges med omfattning 120, 180 och 210 högskolepoäng. Programutbildningar på avancerad nivå ges som magisterprogram om 60 högskolepoäng och som masterprogram om 120 högskolepoäng.

I Högskolans lokala examensordning anges att maximalt 15 högskolepoäng i magisterexamen och maximalt 30 högskolepoäng i masterexamen får utgöras av kurser på grundnivå.

Nivåöverskridande kurser får samundervisas för studenter inom grundnivå och avancerad nivå men förutsätter skilda krav på kursplaner, förväntade studieresultat samt examination.

Minsta omfattning av kurs är 7,5 högskolepoäng. Berörd nämnd kan besluta om dispens från detta. Rekommendationen är att arbeta med större kursomfattning - t.ex. 15 och 30 högskolepoäng.

HUVUDOMRÅDE

I Högskolans dokument ersätts begreppet huvudämne fr.o.m. 2007-01-01 med huvudområde. Det betyder att berörd nämnd fortsättningsvis granskar ansökan om examensrätt för huvudområde och rekommenderar rektor att inrätta huvudområdet (kandidat- och magisterexamen).

Arbetet med att inrätta huvudområden kan och bör då så bedöms vara lämpligt innebära institutionsövergripande samarbeten. Vidare behöver nationella och internationella jämförelser göras för att upprätthålla kravet på mobilitet och möjligheter till fortsatta studier.

I de fall huvudområde innebär en utvidgning av ämnesbegreppet föreslås samma hantering som för huvudämne men med förstärkta krav på övergångsmöjligheter till andra lärosäten (mobiliteten).

BETYGSSYSTEM

Rektor har beslutat att Högskolan ska använda ett gemensamt sjugradigt, målrelaterat betygssystem med beteckningarna A, B, C, D, E, Fx och F. Annan betygsskala får undantagsvis användas om särskilda skäl föreligger efter beslut i institutionsstyrelse. När annan betygsskala används ska ändå ECTS-betyg sättas om student så begär. Sådan begäran ska vara inlämnad senast vid kursstart. Det nya betygssystemet införs successivt på programkurser och fristående kurser för studenter antagna efter 2007-07-01.²

FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT - LEARNING OUTCOMES

Kursplaner ska beskriva de förväntade studieresultaten. För utbildningsprogram ska särskilda mål utöver de i högskolelag/högskoleförordning beskrivna målen anges, om sådana finns. Förväntade studieresultat kan definieras som; vad en student förväntas kunna, förstå, förhålla sig till och/eller vara kapabel att utföra vid slutet av en studieperiod. Undervisning och examination i förhållande till lärandemål ska framgå. De förväntade studieresultaten ska utgå från ett tröskelvärde som tar sin utgångspunkt från godkändgränsen (E-nivå). För att vara godkänd på kurs ska samtliga mål som anges i kursplanen vara uppfyllda.

ANSTÄLLNINGSBARHET

För att främja anställningsbarhet ska målen för såväl kurser som program tydliggöras med syftet att studentens uppnådda kunskaper, färdigheter och kompetens klart framgår, liksom i förekommande fall den förberedelse för livslångt lärande som uppnåtts. Utbildningen ska också planeras och genomföras så att studentens anställningsbarhet främjas.

KURSKODER

I och med övergången till en ny utbildningsstruktur, Bolognaanpassning, finns behov av ny konstruktion av kurskoder. Kurskoden, som är permanent, definierar kursen och dess innehåll. Behovet av att byta kurskod sammanhänger bl a med:

- införandet av ett nytt system med högskolepoäng
- en renare och tydligare övergång mellan poängsystemen
- bättre garantier för att poäng- och utbildningssystemen kan hållas isär på ett korrekt sätt
- kursens placering inom olika utbildningsnivåer; förberedande nivå, grundnivå, avancerad nivå samt i förekommande fall forskarnivå.

De nya kurskodernas konstruktion framgår av nedanstående beslut:³

1. Nya kurskoder införs och används för alla kurser som ges fr.o.m. hösten 2007.
2. Den nya konstruktionen för kurskoden (6 positioner) är följande:
 - Position 1-2 anger identifikation för kursen (ämnesområde).
 - Position 3-5 anger löpnummer och används valfritt av institutionen.
 - Position 6 anger kursnivå, A-E samt U för uppdragsutbildning och X för kurs som inte är högskolepoängkurs.

² Kanslibeslut Dnr: 70-276/06, beteckning: ECTS

³ Kanslibeslut Dnr: 70-1286/06

KRITERIER FÖR NIVÅINDELNING

Kurser på nivåerna A-, B- och C-nivå klassificeras som kurser på grundnivå. Kurser på D- och E-nivå klassificeras som kurser på avancerad nivå. Avsteg från detta kan göras om hänsyn tas till progression inom huvudområdet och kursens förväntade läranderesultat anpassas till definitionen av avancerad nivå.

BESLUTSPROCESSEN

Utbildnings- och forskningsnämnderna fastställer utbildningsplaner för utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå. Utbildningsplaner ska i god tid före utbildningens början vara fastställda och tillgängliga på Högskolans hemsida. Kursplanedatabasen ska användas.

De kurser som ges inom programutbildningarna 2007/2008 ska vara bolognaanpassade minst vad avser årskurs 1. Samtliga kurser som ges som fristående kurser efter 2007-07-01 ska vara bolognaanpassade. En successiv omarbetning av kursplanerna eftersträvas och samtliga kursplaner ska vara omarbetade enligt bolognamodell senast 2010-06-30.

ÖVRIGT

Följande dokument har särskild betydelse för bolognaprocessen: Organisation för Högskolan i Gävle med ansvarsfördelning och beslutsordning⁴, lokal examensordningen enligt äldre bestämmelser⁵, Lokal examensordning efter förnyad examensordning 2007-07-01⁶, och Antagningsordning⁷.

Övriga dokument vid Högskolan som rör utbildning på grundnivå och avancerad nivå och som bedrivs efter 2007-07-01 ska anpassas till Bolognaprocessen.

⁴ Dnr:10-1629/00

⁵ Dnr: 10-1561/07

⁶ Dnr: 10-1561/01

⁷ Dnr: 10-1551/07